

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Disputatio Theologica In Undecimum Et Duodecimum Caput S. Matthaei

**Pfaff, Johann Christoph
Mader, Johannes
Hölderlin, Johann Christoph**

Tubingae, 1714

VD18 15034860-ddd

Caput XII.

[urn:nbn:de:bsz:31-130569](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-130569)

CAPUT XII.

Verf. I.

Illo tempore ibat Jesus. * Et die Sabbathi licet animi gratiâ expatiari aliquo usque, Luc. XXIV. 13. Act. I. 12. *conf. Hor. Ebr. Lig. foti f. 319. & 513. E. Schmid in N. T. f. 773. & v. C. C. Baldun. p. 359. & I. A. Osiand. d. Sabbath. p. 140.*

sabbathis sabbatho quippe deuteroproto. Luc. VI. 1. *quo de S. Schmid duas edidit disputationes. & H. Muller unam.* per facta, Discipuli autem esuriebant * Necessitas legem non habet sed die sabbathi quoque quæ ad servandam sunt vitam necessaria, peragi oportet, Luc. XIII. 14. XIV. 15. I. Macc. II. 40. 41. *Neque improbamus, quid post Concilium Arelatense Constantinus in suis Constit. tempore pluvio aut aliis necessitatis casibus permittit, ut messis aut vindemia etiam die Dominico colligantur. Nam si ad famis propria solatium licuit Discipulis Sabbatho aristas vellere, multo magis in tali licebit casu publico cavere bono;* Hæc Hottinger in primit. p. 342. vid. & Schikh. I. R. *Geog* XVIII. p. m. 386. & Osiand. in H. Grot. p. 253. & coeperunt vellere spicas quod concessum pridem. Deut. XXIII. 25. & comedere in fame Christus nec deserendus nec ipse deserit suos. Marc. VIII. vers. 2. 3. 6. 7. 8. Luc. XXII. 35.

II.

Pharisæi autem cum vidissent * Ad omnia piorum facta male-

malevoli curate attendunt. Pf. LVI. 7. Marc. III. 2. Luc. VI. 47. dixerunt primum discipulis Luc. VI. 2. post ipsi Magistro, uti cum Magister videbatur hallucinatus, vicissim exprobrarunt discipulis, Matth. IX. 11. **Ecce discipuli tui faciunt, quod non licet facere die Sabbathi.** Atqui licuit id facere, Deut. XXI. 1. 25. sed hoc Momorum ingenium est, ut optima carpant pessimè Syr. XI. 33. Matth. XI. 18. XII. 24. XXVI. 8.

III.

At ille dixit eis, Non legistis, 1. Sam. XXI. 1. 2. quid fecerit David ex tribu non Levi sed Iuda oriundus cum esuriret ipse. In casibus necessitatis lex præsertim ceremonialis haud attendebatur Hof. VI. 6. & qui cum eo servi, non quidem unum cum ipso Sacerdotem aggressi. 1. Sam. XXI. 1. alibi tamen v. 2. panum Propositionis nihilominus participes unâ facti. v. 45. * Verbum scriptum est unica Controversiarum sacrarum norma, quæ in obortis quaestionibus gravioribus legenda ac applicanda. Matth. IV. v. 4. XIX. 4. XXII. 29. 31. 43.

IV.

Quomodo introierit in domum DEI & panes propositionis qui ad legem spectabant ceremoniales, secus ac hodie vera doctrina aut vinum in S. Cœnâ, ederit esuriens quos edere aliàs nec licuit ipsi, nec iis cum ipso quod neutri ex tribu Levi sed solis sacerdotibus. Lex Ceremonialis necessariis cedit. * 1. Sam. XV. 22. Jer. VII. vs. 21. Bene etiam Seneca: *Necessitas magnum humana imbecillitatis patrocinium, quicquid cogit, excusat.* vid. & Rivet. in Decal. f. m. 1307.

V.

Annon legistis Verbum scriptum non à solo Clero legi oportet, sed à mortalibus omnibus, Matth. XIX. 4. XXII. 31. Marc. II. 25. XII. 26. XIII. 14. vid. Ravan. Bibli. II. f.

1011. b. in lege. Exod. XXI X. 36. Num. XXV III. v. 9. Non *
 illa tantum argumenta sunt convictiva, quæ ex τῶ ἐπιτῶ scripturæ
 fluunt, sed & illa κατὰ Διδόχαιαν, militant. Matth. XXII. 31. quòd
 Sacerdotes in templo Sabbathum violant ex vestrà
 hypothesi, quâ omne omninò opus diem sabbathi polluere cen-
 setur & sine crimine sunt. Nam per opera pietatis non
 profanatur Sabbathum sed sanctificatur, Jos. VI. v. 4. Joh. VII.
 vers. 22.

VI.

Dico autem vobis à minori ad majus assurgendo: si
 ministerium Templi in sacerdotibus ac Levitis opera aliàs servi-
 lia, ex. gr. mactationem victimarum excusat imò sanctificat
 die sabbathi etiam, quanto magis hoc die & in meis Ministris
 spicarum evulsionem excusabit mea præsentia, qui sum templum
 vivum quod tota Deitatis plenitudo inhabitat. Col. II. vers. 9.
 templo Hierosolymitano majus templum mei scilicet corpo-
 ris Joh. II. v. 19. hic est. Opera quæ in Christo fiunt, bona
 sunt. Joh. III. 21. Eph. II. 10.

VII.

Quodsi nossetis Ignorantia principii, id est, verbi scri-
 pti meritò culpatur, fons enim est peccatorum plurimorum. Matth.
 XXII. 29. Joh. III. 10. VII. 49. quid sit Misericordiam
 imprimis VOLO Hof. VI. 6. Prov. XXI. v. 3. & non tam sa-
 crificium comparativè h. l. & capendum, nec enim Christus
 sacrificium planè rejicit, sed misericordiam tantùm præoptat,
 conf. Matth. V. 23. XXIII. 23. & notas in Cap. IX. vs. 13.
 ut & Spanhem. Dub. Ev. III. p. 533. non condemnasse-
 tis infantes hos. * Judicia temeraria damnantur passim.
 Matth. VII. 1. Rom. II. 1. 1. Cor. IV. 5. vid. C. C. Osiand.
 l. p. 1420. & Amesii p. 313.

VIII.

Nam nec servus nec debitor legis pro se sed petiùs Do-
 minus

minus qui dispensare potest est non tantum totius legis in genere sed in specie & sabbathi, sicuti enim, qui offenderit in uno, omnium reus est Jac. II. 10. sic qui Dominus audit unius præcepti (h. l. de sabbatho) Dominus est & omnium, quod omnia homogenea originisque sunt ejusdem **Filius hominis** ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου Christus juxta naturam quoque humanam, juxta quam est templum Deitatis v. VI. & Violati Sabbathi insinuilatus, v. II. H. Grotius quidem ac Episcopi Instit. f. 416. b. intelligunt per *filius hominis* h. l. in genere quemvis hominem, quod Marc. II. v. 27. 28. talis occurrit *συνάψευς*: *Sabbatum propter hominem factum est, non homo propter Sabbathum, inde Dominus est filius hominis & sabbathi*; At connexio nec apud Marcum alia quam hæc esse potest: *Cum Messias Dominus hominum sit omniumque ad hominis utilitatem pertinentium, ideo Dominus est & sabbathi*; Si illationem aliter instituas & hoc fortè modo: *Sabbatum est propter hominem, ideo homo est Dominus sabbathi*; tam non procederet illa, ac hæc: *Magistratus est propter subditos, ideo subditi sunt Domini Magistratus*. Christus pro se legi non fuit subjectus, (uti visum fuit Piscatori, Wendeleno, System. pag. 1116. Exx. CXXIII. pag. 97. Cloppenb. Exx. p. 887.) quod est potius Dominus legis imò DEI Filius, adeoque liber & sponte tantum ad nos liberatum legi subditus. Gal. IV. 4. Joh. VIII. 36. X. 18. 19. Rom. VIII. 2. vid. Feurborn. Opp. p. 155. 482. 650. Galov. T. VII. System. p. 438. Camero Myroth. p. m. 13.

IX.

Et digressus illinc alio quodam Sabbatho, Luc. VI. 6. venit in Synagogam eorum Phariseorum ut non adeo puram, Matth. XXIII. 6. 34. * Conventus publici quantumvis haud adeo puti tamen negligendi non sunt. Matth. IV. 21. 23. IX. 9. 35. Luc. IV. 15. 16. 44. Joh. XVIII. 20. Ebr. X. 25. *Et si videntur in Ecclesiâ esse zizania, inquit Cyprianus, non tamen impedire debet aut fides aut chæritas nostra, ut, quoniam*

niiani

niam zizania esse in Ecclesiâ cernimus, ipsi de Ecclesiâ recedamus. Nobis modo laborandum, ut frumentum esse possimus. lib. III. epist. III. ad Maxim. f. m. 55. conferſis & Quæst. XXIV. nostra Syllog. p. 54.

X.

Et ecce quidam erat manum dextram Luc. VI. 6. habens aridam conf. 1. Reg. XIII. 4. Joh. V. 3. & inimici phariſæi interrogarunt eum qui ipsis mox ἀντερωτήσῃ hanc generaliore[m] regessit: Licet sabbatho benefacere aut malefacere? Marc. III. 4. Luc. IV. 4. dicentes: Licet ne sabbathis sanare, ut accusarent ad domum iudicii eum ceu Sabbathi violatorem mortis reum. conf. v. XIV. & Num. XV. 32. 33. * Plagas inter præcipuas, quas mundus tendit Christo, captiosæ quoque quæstiones sunt. Matth. XIX. 3. XXII. 15. 17. 24. 46. Marc. XIV. 61. XV. 2. Luc. XX. 20. 21. 22. 23. X. 25. Joh. VIII. 5. 6.

XI.

At ille dixit eis conf. Prov. XXVI. 5. Jer. XXVIII. 15. Quis erit ex vobis homo, hi homines certè ad hanc Christi quæstionem haud adeò conticuisse[n]t, si jam tum in diebus Messie periclitantis adeo pecudis liberatio fuisset sabbatho prohibita, uti R. Lipmannus cavillatur, ac si Christus h. l. affinxisset Judæis, quæ ab ipsis tamen fuissent aliena. Verum enim verò prohibitionem hujusmodi liberationis postliminio demùm & aliquot à Christo nato seculis in Talmud esse intrusam merito asserunt Buxtorf Cap. XVI. Synag. Jud. p. m. 355. Schikard Cap. V. th. 18. d. Jur. Reg. & in id Carpzov. p. 385. Imò ne illa quidem verba in Talmud seriùs intrusa loquuntur de periculo vitæ in morâ, sed de qualicumque tantum foveâ, in quâ usque sabbathum effluxerit, illapsæ pecudi stramentum prospici partumque oporteat. vid. Observ. I. Capelli in Nov. Testament. pag. 15. & Hornbek de Conv. Juda lib. VII. cap. 5. pag.

pag. 505. qui habebit ovem unam uti ille 2. Sam. XII. 3. & inciderit in foveam, non apprehendat eam, Homini cura incumbit pecudum quoque ac jumentorum, Prov. XII. 10. XXVII. 23. Exod. XXIII. 5. XXV. 19. Num. XXII. 32. Deut. XXII. 6. XXV. 4. & erigat Opera necessitatis nec die Sabbathi negligantur, Luc. XIII. 15. Hoc est quod in veteri Babylonico Hebræorum jure legitur: *Periculo anima pelli sabbatum*; Verba autem in Misnacoth ita habent: *Omne opus prohibetur in sabbatho, nisi sit pro anima*. Uade Jædæi & diebus sabbathi se contra hostes defendere vitæque tutari nulli dubitabant. *vid. Josephus A. A. Jud. lib. XII. cap. 1. 2. 8. XIII. 1. XIV. 8. XVIII. ult. de Bell. Jud. lib. I. cap. 5.*

XII.

Quantum autem præstat homo ovi? ob animam immortalem, concreatam imaginem DEI spemque vitæ æternæ. Cur itaque tam multi magis sunt solliciti de pecore quam forte de homine? conf. Num XXXII. 2. - Matth. VIII. vers. 34. Itaque licet sabbathis benefacere. Consequentia præsertim & à minori ad majus in sacris quoque locum habent. Matth. VI. 26. 27. 30. VII. 31. 1. Joh. V. 9.

XIII.

Tunc veram de sabbatho doctrinam professus hæcenus dixit solâ itaque voce & ne tactu quidem usus, quod ne speciem quidem violati sabbathi habere potuit homini qui movere manum absque divinâ ope ne quidem potuisset, 1. Reg. XIII. 4. Extende manum tuam jubendo Christus facultatem unâ concessi, confer Marc. V. 41. Luc. VII. 14. Joh. XI. 43. & extendit. * Mediorum divinæ præscriptorum *τάξις* se submittere oportet agrum 2. Reg. V. 13. & restituta est sana sicut altera scilicet sinistra. conf. Matth. V. v. 39. *

D

Chri-

Christus est Propheta magnus & verus DEUS nemo enim mortalium solà voce tamque cito restituere agros potest, Psalm. XXXIII. 9. Matth. IX. 6. VIII. 8. 13. Luc. XVII. 14. XII. X. vers. 43.

XIV.

Pharisæi verò tum verbis tum factis Christi confusi vers. III. IV. V. VII. XI. XII. egressi è synagogà consilium cum Herodianis, Marc. III. 6. adversus eum ceperunt factis crudele. En qui damnarant opus necessitatis die sabbathi factum, vers. II. & VII. eodem die opus iniquitatis meditantur ipsi, animam infantis perdituri non servaturi die sabbathi, contra Luc. VI. 9. ut eum perderent. * Invidia in pejus usque ruentibus cruenta subministrat consilia, ex quibus non nisi caedes redundant a latrocinia. Gen. IV. 6. 8. XXXVII. 20. Prov. XXVII. 4.

XV.

JESUS autem cùm nosset. Christus jam in infimo exinanitionis statu quævis quoque clandestina rescivit, Matth. IX. 4. Joh. II. 24. 25. XIII. 11. 30. & cum se tueri miraculis valuisset, tamen secessit uni certo loco non affixus. * Terminus vitæ mobilis est, omnis aliàs fuga esset frustra, illinc, quòd hora ipsius nondum venerat. Fugam suaserat supra Cap. X. v. 16. 23. idem exemplo docet quoque suo, hostium furori quandoque esse cedendum, conf. 1. Reg. XIX. 3. Joh. VIII. 59. Jer. XII. 7. 8. 2. Cor. XI. 32. 33. Ebr. XI. 38. Ap. XII. 6. 14. vid. Haidek T. III. Diss. pag. 297. & secutæ sunt turbæ Praconium Evangelii nec rabie persequentium nec fugà docentium sistitur, Matth. X. 23. Act. IV. v. 18. 19. 20. V. 28. 40. 41. & sanavit In mediâ etiam persecutione instandum partibus officii, Neh. IV. 17. & seq. 1. Cor. IV. 11. vers. 12. eos omnes. Tanta sunt præmia sequentium Christum, Matth.

Matth. IX. 27. 28. 29. 30. XIV. v. 13. 14. XIX. 2. 18. Joh. IIX. 12. X. 27. 28. ipse qui in statu ita exinanitionis per tantas & omnipotentiae divinae carni suae communicatae specimina se verum demonstravit Messiam, Matth. XI. 5. Joh. IX. 16.

XVI.

Et in statu adhuc exinanitionis nondum glorificationis versans interminatus est eis praesertim & obsessis, Marc. III. 12. ne ipsum facerent manifestum hostibus manifestis & hoc ad evitandum tum majorem ipsorum invidiam exacerbationemque usque graviorem tum ad declinandum omnem ambitionis speciem. Matth. IIX. 4 IX. Marc. VII. vs. 30. 36. * Si gloriam non quaesivit suam ipse Magister, Joh. IIX. 59. quanto minus ambitio decet ministros. Matth. XI. 29. Gal. V. 26. Philipp. II. vers. 3. 4. 5. 6.

XVII.

Ut obtinentia miraculorum versu praecedente injuncta impleretur quoad sensum dictum per Prophetam Jesaiam qui cap. XLII. v. 2. ait maxime: *Non clamabit & non elevabit adrixandum, nec audire faciet vocem suam foris.* * Dicta Vet. Testament. allegantur in Nov. Testament. saepe integra quorum tamen pars tantum scopo congruit allegantis. Act. II. 17. 18. 19. 20. 21. Ebr. I. 8. 9. 10. 11. dein citantur etiam implerique dicuntur quoad sensum magis quam verba, *Spiritus s. enim non aucupatur syllabas.* v. Rom. X. 18. Ebr. X. 5. XI. 21. vid. *A. Mori Axiom. VI. p. m. 455. Kesleri Diss. de Alleg. dict. Vet. Testament. cap. IV. p. m. 586. Glass. Ph. S. p. m. 1472. & Fessel. Advers. I. p. 31. VIII. p. 227.*

XVIII.

Ecce verba ex Jesaiae cap. XLII. Thargum Chaldaicum de Messia pridem fuit interpretatum. vid. & *Herm. Witsii Meletem. Leiden. p. 389. Puer waïs nihil differt à servo Gal. IV. 1.*

D 2

conf.

conf. Act. III. 25. meus filius in formâ servi Phil. II. vers. 7. quem elegi ad munus Redemptoris Luc. XXIII. 35. 1. Petr. I. 20. Dilectus meus Eph. I. 6. seu electus. Jes. XLII. 1. in quo Mediatore anima mea quæ in *ψυλαι'ρωσσω* non acquiescit complacitum habet. Matth. III. 17. XVII. v. 2. ponam non de spiritu meo sed integrè Spiritum meum sine mensurâ & in columbæ specie Jes. LXI. 1. Luc. III. 22 Joh. III. 34. super ipsum Prophetam Nov. Testament. Magnum & iudicium per hoc intelligit *reclam divini cultus rationem* Act. XX. 27. Gerhard L. d. Jud. §. V. f. 3. *ab omni iniustitiâ cessationem* Matth. IV. v. 17. Tostanus, f. 16. *dominium spirituale pacificum* Jes. II. 4. Psalm. LXXI. 8. Zach. IX. 10. Varenius pag. 92. *Evangelium* iudicio Mosis contradistinctum. Psalm. CXIX. 7. 39. 149. Calovius f. 287. gentibus v. XXI. Jes. II. 3. annuntiabit id est, proferet. Jes. XLII. 1. per os scilicet Apostolorum, Matth. XXII. 19. Marc. XVI. 15. * Christus non tantùm gloria est Israelis sed lux quoque gentium, Luc. II. 32.

XIX.

Non contendet cum pharisæis, quorum furori potius cessit, v. XV. nec clamabit nec audiet aliquis in plateis vocem ejus. id est: Er wird nicht laut schreyen zu seinen Wundern. Quin imò nec aliis sua in omnibus plateis ebuccinari beneficia permittit. v. XVI. * Minister Crucis ab omni jactantiâ esto alienus. 2. Tim. III. 2. & 39. *vid. J. Crellium T. III. f. 12. a:*

XX.

Arundinem quassatam conscientiam fauciam non confringet. Absoluta fidelium perseverantia h. I. non promittitur, sed summa potius Christi laudatur lenitas. conf. Psalm. XLV.

XLV. 3. Cant. V. 14. Jef. L. 4. Ezech. XXXIV. 16. & conf. Judic. XV. 14. XVI. 9. Jef. XLIII. 17. linum fumigans infirmos in fide fcilicet quales ipsum fequebantur multi, v. XV. nec tales membra Christi viva esse definunt *vid. Ofiand. Coll. Part. VII. pag. 36.* non extinguet, id est, confervabit, est *ἀσπίς*, dum minus negativè exprimitur & oppositum in gradu intenso intelligitur, ut Lev. X. l. ignis alienus *non preceptus*, id est, interdictus & 1. Cor. XIII. 6. *non gaudet*; id est, maximè dolet. * Virtus Christi se in infirmis maximè exerit. 2. Cor. XII. 9. Ezech. XXXIV. 16. Matth. XI. 28. Ebr. IV. v. 15. donec officio suo in his terris cum tantâ lenitate mansuetudine peracto proferat potentissimè, apertissimè inque omnium oculis frustra repugnante mundo ac diabolo Rom. III. v. 4. ad victoriam contra obstinatos lenitudinis illius ac mansuetudinis contemptores. *eis vixos* idem sæpe est ac *in perpetuum* 2. Sam. II. 26. Lam. V. 20. Am. I. 11, ita & h. l. id notat ævum quo triumphantes cantabunt: Mors absorpta est *in Victoriam*. 1. Cor. XV. 54. 57. iudicium verbi quod *κρίσις*, Ebr. IV. v. 12. Joh. XII. 48. Jef. IX. 7. quo detegetur veritas Jef. XLII. v. 3. omnia vincens, ac Iudæos gentesque subigens unde post mentionem *victoria* hujus ac *judicii* immediatè sequitur: *Et in nomine ejus gentes sperabunt.* v. XXI. * Status Christi fuit geminus, humiliationis ac exaltationis Psalm. VIII. 6. CX. 7. Luc. XXI V. v. 26. Act. II. 36. V. 30. Rom. II X. 34. 1. Cor. XV. 3. 4. Phil. II. 6. 7. 8. 9. 10. Ebr. II. 9. XII. 2.

XXI.

Et in nomine seu lege Jef. XLII. v. 4. non Mosis, in hujus enim legem nemo sperat, sed ipsius, Christi scilicet gratiâ Joh. I. v. 17. sperabunt in remotissimis quoque insulis Jef. XLII. v. 10. Gentes, Messias & Gentium bono venit. Gen.

D 3

XLIX.

XLIX 10. Hag. II. vers. 7. Jes. XI. 10. LX. 5. Act. XV. vs. 17. Rom. XV. vers. 12.

XXII.

Tunc in domo Marc. III. S. oblatuſ est E. * Aegri fovendi sunt DEO que piâ prece offerendi, Matth. IV. 24. IIX. 8. 16. IX vs. 2. 32. XIV. 35. Jac. V. 16. Dæmoniacus Existencia dæmonum est indubia. Luc. IV. 3. & G. Voet. Diss. ſil. Part. 1. p. 1020. cœcus & mutus Magna est Diaboli potentia in hoc mundo, agens etiam in corpora, Matth. XIII. 19. XV. 22. Luc. IV. 33. XIII. 16. XXII. 3. 31. Joh. XIII. 27. Act. VIII. vs. 7. Eph. II. 2. VI. 11. 12. 1. Theſſ. II. v. 18. 1. Petr. V. vers. 8. & sanavit ô ἄρρολιπος. Luc. XI. 22. eum adeò perfectè ac repente ut cœcus & mutus loqueretur & videret. Christus est verus Messias diaboli domitor Gen. III. 15. Actor. X. 38. 1. Joh. III. 8. Ebr. II. 14. Col. II. 15.

XXIII.

Ft obstupuit Inter miraculorum effectus est communiter stupor quoque. Marc. I. 26. 27. II. 12. V. 20. 42. VI. 51. Luc. IV. vers. 36. VI. 43. VIII. 46. tota turba. * Cœtus fidelium omni caret specie, cum ex vulgò potissimum constet, Matth. XI. 24. Luc. XII. 32. XIX. 48. Joh. VII. 31. 48. 1. Cor. I. 21. 29. dicebâtq; Veritati sui nunquam defunt præcones Ies. LV. 11. Matth. XXI. 16. Marc. X. 47. Luc. I. 32. 69. XIX. 40. Ioh. III. 2. VI. 14. VII. 31. IX. 30. 33. Nonne iste est Filius ille Davidis promissus 2. Sam. VII. 12. Pl. CXXXII. 11. Act. II. 30. * Inter præcipua Messie criteria fuere & miracula. Matth. XI. 5. Joh. X. 38. 25. 38. XI. 45. XII. 11. XX. 31.

XXIV.

Jannes & Jambres agnoverant digitum Dei. Ex. VIII. 16. Pharisæi spiritualiter obsessi, hinc adeò occæcati Matth. XIII. 15. Joh. XII. 39. 2. Cor. IV. 4. ac muti ad loquendum quæ recta.

recta. Pl. LVIII. 2. autem. * Pro diversitate tum præjudiciorum tum affectuum varie usque sunt atque fuerunt de Christo opiniones. Matth. XVI. 14. 15. 16. Joh. VII. 12. 46. 47. 48. IX. 9. 16. 25. 28. XI. 45. 46. conf. 2. Cor. VI. 8. audientes longè aliud dicebant satis blasphemè, ψ. XXXIV. XXXV. Coh. X. 1. iste non eiecit dæmonia nisi per Beelzebul Beelzebub erat Acronitarum de alter 2. Reg. I. 2. ita dictus à muscâ quòd sive formam muscæ habuit vel muscâ abigere fuit creditus, *uti conjiciunt Buxorff. in Lex. Talm. f. 333. 334. Selden. d. Dis. Syr. Synag. II. c. 6. p. m. 301. & Ravan. Bibl. l. f. 290. Iudæi literam* in h. consultò opprobriique ac contumeliæ causâ mutantes vocarunt Beelzebul Deum stercoreum, ad contestandum quantilli Deos facerent falsos & nihilominus Deum blasphemare verum nulli dubitabant. * Tale est hypocritarum ingenium ut muscâ excolet ac deglutiant camelos. Matth. XXII. 24. 2. Sam. XII. 5. ut patrent pessima ipsi, & in aliis optima carpent, Matth. VII. 3. Interim vituperatos soletur exemplum Magistri Matth. X. 25. principem Dæmoniorum. * Angeli mali & multi sunt & plurifarii. Matth. IX. 34. XXV. 41. Marc. III. 22. Luc. XI. 26. 1. Cor. XV. v. 24. Col. II. 15. Ap. 7. *vid. Crell. T. I. f. 334.*

XXV.

Quum autem Jesus sciret cogitationes eorum, Christo *καρδιογνωσία* competiit jam in statu exinanitionis. Matth. IX. 4. XVI. 8. XXI. 18. Luc. V. 22. VI. 8. IX. 47. XI. 17. Joh. II. 24. 25. in quem Johannis locum ψ. XI. Augustinus: *Plus noverat Artifex in opere suo quam ipsum opus, quid esset in semetipso: Creator hominis noverat, quid esset in homine, quod ipse creatus homo non noverat.* T. IX. f. m. 97. Quod de solo dicitur Salvatore, neque enim, *natura hominis est quamvis sancti, cordis arcana cognoscere;* ait Hieronymus in Ez XIV. dixit eis *ἀνασκευήν* blasphemix, quam non æquè ac *κατασκευήν* dogmatum ex scripturis esse

esse oportet. Omne regnum dissidens adversus semetipsum vastatur, Stapletoni tamen consequentia non procedit; Discordia est principium desolationis E. unitas est Ecclesie nota ac proprietas, nam unitas competit & Satanae regno XXVI. & malignantium conventiculis. Prov. I. 14. Jes. V. 18. & omnis civitas aut domus dissidens adversus semetipsam non stabit. Discordia res magna dilabuntur. Hof. X. 2. Gal. V. 15. Gemella habet & Cicero d. Amic. *Quae domus tam stabilis quae tam firma civitas est, quae non odiis atque dissidiis funditus possit everti?* Litemus itaque Concordiae, 1. Cor. I. 10.

XXVI.

Atsi Satanas Satanam ut Messias cum tantâ violentiâ eicit invitum, Matth. VIII 29. (si verò Satan Satanae vel Exorcistae sponte cedit in regni sui fucati commodum atque lucrum, veri miraculi rationem non habet, miraculo enim vero veritas doctrinae semper connexa est, Deut. XIII. ̄. 2. Matth. ̄. XXX. &c. XXIV. 24.) adversus seipsum dissidet, quod tamen negatur, Job. XLI. 8. quomodo ergo stabit regnum ejus, i. e. minimè persistet, conf. parem Phraim ̄. XXXIV. * Adversarii in Theologia & consequentiis urgendi sunt. Rom. XI. 6. 1. Cor. XV. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. Gal. II. 21. *vid. B. Scherzeri Programm. p. 396. & 441.*

XXVII.

Et si ego in Beelzebub eicio daemônia, uti vos Pharisei blasphematis ̄. XXIV. in quo ejiciunt filii vestri s. Exorcistae, qui daemônia in nomine meo ejiciunt & vos nihilominus sequuntur à vobisque probantur. Matth. VII. 22. Marc. IX. 38. Luc. IX. 49. Act. XIX. ̄. 13. Cur itaque quod in vestris aestimatis, idem in me carpitis, ideo iudices vestri ipsi erunt. Uti & Ninivita & Regina Austri ̄. XLI. XLII. * Diverso de rebus planè iisdem iudicio quod non nisi ex affectu redundat ac προσωποληψία, nihil est damnabilius, Prov. XVII. 15. 2. Sam. XII. vers. 5. Luc.

Luc. XIII. 2. Rom. II. 1. XIV. 10. 13. Jac. IV. 11. *vid. Zwingeri Salomo p. 381.*

XXVIII.

Si autem ego quoad humanam naturam Spiritu S. minor in non tamen ut organo Spiritu qui audit & digitus Dei Luc. XI. v. 20. uti itaque digitus atque homo ejusdem sunt materiae. sic Spiritus Dei ejusdem cum Deo est essentiae, potentiae. &c. Act. X. vf. 38. Dei *ὑποστατικός*, id est, *Patris eijcio*, uti haecenus probavi, daemones inuitos, igitur pervenit in vos Luc. XVII. vf. 21. regnum Dei i. e. Messiae. Luc. X. 9. Miracula & praesertim Daemonum expulsionem fuerunt Adventus Messiae finis, effectus, signa. Matth. VIII. 16. 17. IX. 33. XV. 22. Luc. IV. 41. VII. 21. 22. IX. 42. 43. Act. X. 38. 1. Joh. III. 8.

XXIX.

Aut quomodo potest quisquam invadere domum robusti, conf. Judic. XVI. vf. 3. Jef. XLIX. vers. 24. 25. & vasa ejus diripere, conf. Jer. XXX. 16. nisi prius ligaverit fortem. vid. Joh. XII. 31. Eph. IV. 8. 1. Joh. III. vf. 8. & tunc domum ejus spoliabit. * Messias nisi redemptor esset omnium victorum catholicus, nec victor esset diabolorum perfectus. Jef. LIII. 12. Col. I. 13. 14. II. 15. Eb. II. 15. *quicquid etiam ogganniat Wendelinus, Ex CXVII. p. 34.*

XXX.

Qui & in doctrinae substantia & in oppugnando diabolo non est mecum, contra me est. Hanc propositionem Calixtus in C. Ev. ita convertit per contrapositionem: Qui non est adversus me, non est non mecum; Id est: *Qui non est adversus me, mecum est.* Luc. XI. vf. 50. Pharisei vero contra Christum ejusque erant adversarii adeoque ejus judicare facta penes ipsos haud erat. Nec abludit illa Pompeji sententia: *Omnes Adversarii sunt, nisi qui nobis-*

E

nobiscum sunt, & qui non congregat mecum ullibi, hodie opus non est, ut excurras in novum orbem ibique congreges, nisi Episcopos, qui in certis congregarunt Ecclesiis, dicas dispersisse Act. XX. v. 28. dispergit Diabolus cum Christo adeò non congregat colligente Jes. LVI. 8. Joh. XI. v. 52. ut potius dissipet Joh. X. 12.
 * Neutralismus in rebus fidei omninò est prohibitus Ap. III. 19.
vid. Wsgand. d. Neutralibus p. 11. & 16.

XXXI.

Ideo ob blasphemiam illam & verbalem v. XXIV. & mentalem v. XXV. dico non dehortatorie sed assertive VOBIS qui officium, quo fungor diabolosque ejicio, ceu Satanae collusiones traducitis, omne peccatum omnis ἀμαρτία est ἀνομία. 1. Ioh. III. vers. 4. Peccatum in Spiritum S. est & dicitur h. l. ἀμαρτία. E. est & ἀνομία, tabulâ quippe prima generaliter prohibita & blasphemiam hominibus remittetur i. e. poterit remitti, uti verba quæ actum notant, de facultate haud raro sunt intelligenda. Gen. XVI. 10. Matth. VII. 16. 1. Cor. II. 15. v. *Glass. Ph. S. p. 154.* at Spiritus Sancti, tanquam supremi mediatorum salvificorum Administratoris. Adeoque h. l. spectatur non in sua essentia, hæc enim & Filio est communis, nec in persona, hanc enim Pharisei non blasphemarunt, sed in officio mediata per verbum illuminationis, miraculose operationis v. XXVII conversionis &c. 2. Cor. III. 8. 1. Joh. V. 6 quod officium falsitatis praestigiarumque Beelzebubicarum arguendo blasphemarunt. Hæc Blasphemia, cujus objectum veritas fuit evangelica ἀπίστια potius quàm ἀνομία dicenda videtur J. Meisnero, *Disp. pecc.* ex ratione autem superius adducta censetur esse & ἀνομία, à Feurbornio p. 1870. & Scherzéro in *Disp.* p. 33. blasphemiam tam mentalem quam oralem, v. XXIV. & XXV. non remittetur sicuti reliquorum peccatorum remissio de potentia intelligatur, sic de remissione peccati in Spiritum S. negatur *δυνατόν* * Adjunctum peccati

cati adversus Spiritum S. inseparabile est irremissibilitas, Eb. VI. 4. 6. 7
 1. Joh. V. 16. Calov. *Anti Soc. T. III. f. 345.*

XXXII.

Et quicumque non ex plena scientia nec ex voluntate plenè libera dixerit verbum sed vel ex ignorantia ut Paulus, 1. Tim. I. 13. vel voluntate vi metue & circumstantibus periculis inclinata, ut Petrus, Matth. XXVI 21. adversus Filium hominis s. exinanitum s. exaltatum remittetur ei. e. poterit remitti *vide notas ad vers. precedentem* qui autem dixerit verbum Hoc itaq; peccatum propriè constituit in abnegatione & oppugnatione veritatis sufficienter demonstratæ & agnitæ *ψ. XXII. XXIII. XXXIV. Joh. III. 2. XV. 22. Act. VII. 51. 1. Thes. IV. 8. ex nullo metu sed plenè liberâ voluntate ψ. XXIV. contra Spiritum Sanctum qua is miracula sibi appropriat ψ. XXVIII. ei ita adhuc superstiti non remittetur* Irremissibilitas est reatus per blasphemiam Spiritus S. jam consummatam contractus nec in hoc seculo quo E. peccatum adversus Spiritum S. absolvi potest, nec in futuro quòd & mortis horam involvit Es. XXII. 14 & diem judicii, ubi manifestè locum habet adhuc misericordia. 2. Tim. I. 18. purgatorium autem non item. *προσθήκη* interim hæc proverbialis ac exaggerativa *nec in futuro.* regulis & logicæ & prudentiæ conformis est uti & illæ Joh. IV. 14. XIII. 8. 1 Cor. VIII. 13. 2. Macc. VI. 26. exponitur que per *ἐκ ἐστὸν αἰῶνα*, Marc. 3. v. 29. Uti itaque *Notæ V. C. Franciscus* non est asinus nec in hoc seculo nec in futuro; Benedictus non ducet uxorem nec in hoc seculo, nec in futuro; E. quidam tamen Monachi in futuro seculo uxores ducent eruntque asini; sic nec sequitur: Peccatum in Spiritum S. non remittetur nec in hoc seculo nec in futuro, E. aliquod tamen remittetur in futuro seculo, nedum in specie; (multo enim minus à genere ad speciem v. c.) in purgatorio, in hoc alioquin & peccatum in Filium hominis remitteretur, cum tamen per Pontificiorum

hypothesin non remissio mortalium sed satisfactio pro venialibus obtineatur. * Irremissibilitatis ita intrinseca causa est nec defectus gratiae Rom. V. 20. nec Meriti 1. Joh. I. 7. II. 2. sed omnium salutis mediorum improba ac contumax rejectio.

XXXVIII.

Aut, sequentia verba nec praeceptiva sunt nec monitoria, nisi talia velis & reliqua *facite arborem malam facite* id est, supponite ac statuite me esse arborem bonam, verum Thymaturgum, & agnoscere vos oportebit fructum ejus bonum seu opera mea esse miracula verè divina, aut facite, id est, censete me esse arborem malam seu impostorem plusquam Samaritanum, conf. Joh. IIX. 48. & fructum ejus deprehendetis malum opusque planè Beelzebubicum. At miraculum meum quo demonium ejeci, tale est, quale & à filiis veteris subinde patratur vobisque probatur, v. XXVII. E. ego arbor sum æquè bona siquidem ex non foliis sed fructibus agnoscitur arbor. Fides operibus demonstratur. Jac. II. v. 18. Matth. V. 16. Luc. VI. 45.

XXXIV.

Progenies viperarum Pharisei in corde venenum aculeos fovebant in ore Psalm. CXL. 4. **Quomodo potestis bona loqui cum sitis mali!** * Mali corvi mala ova. 1. Sam. XXIV. 14. Jer. XIII. 23. Matth. VII. 16 ex abundantia enim cordis os loquitur. Sermo character animi v. XXXVII. Psalm. CXXXIV.

XXXV.

Bonus homo de bono thesauro profert bona. * Effectus Renovationis sunt bona opera. Matth. V. 16. Jac. II. 18. Joh. XV. 2. *vid. Hülsemann. Brev. C. XVI. 5. pag. 280.* & malus homo de malo thesauro profert mala.

mala. * Peccati originalis fetus sunt peccata actualia. Matth. VII. 17. 18. XV. 19. Jac. I. 15. *vid. Gerb. L. de Pecc. Orig. §. 124.*

XXXVI.

Dico dictum legale autem vobis adeoque peculiare solis impoenitentibus malaque ex malo thesauro promentibus, v. XXXIV. quoniam omne verbum otiosum quod aut utilitate rectitudinis aut ratione iusta necessitatis caret, definiente ex P. P. ita G. Voëtio P. III. Disp. pag. 12 15. quod locuti fuerint sine subsequâ pœnitudine homines. E. nullum datur peccatum in se veniale, Deut. XXVII. 26. Matth. V. 19. Jac. II. v. 10. rationem reddent postulabantur à DEO æternæ damnationis vers. XXXVI. de eo mitior titulus, quod reddenda tantum rationis mentio, non autem pœnæ sit æternæ, peccatum arguit non veniale sed tantum graduale, occurrit enim & de blasphemis 1. Pet. IV. 5. in die iudicii condemnatorii vers. XXXVII. quod pœnitentes non ingredientur Joh. III. 18. V. 24. impoenitentes verò non sustinebunt. Job. IX. 3. Psalm. CXXX. 3. N. V. C. ommissio verbi otiosi nos facit securos in iudicio per modum iudicii, E. hoc sola non præstat fides per modum instrumenti. Dein Lex requirit non tantum mali omissionem sed & boni præstationem. *vid. B. Osiand. Lect. 1. p. 221.*

XXXVII.

Nam non tam *ob verba tua* quam ex verbis tuis in foro humano justificaberis justificatione causæ, At quid hoc ad justificationem personæ in foro divino? & *x* disjunctivè capiendum, ut Matth. X. v. 37. cum præsertim justificationis & condemnationis par ratio non sit, unico enim verbulo lex violari potest, Jac. II. 10. III. 2. impleri non item, ex verbis tuis condemnaberis. * Verbis quisque suis iudicatur *αυτοκατά*

E 3

τάκ-

καυσιος 2. Sam. XII. 5. 7. 1. Reg. XX. 40. Prov. XII. 13.
Jer. XXIII. 26. Sap. I 9. Luc. XIX. 22. Tit. III. 11.

XXXVIII.

Tunc responderunt ἀπειροδοσι idem sæpe est ac
simplex dicere Matthi. XVII. 4. Joh. II. 18. quidam Scribarum
ac pharisaorum Adeò temerarium est infidelium ingenium, ut DE-
UM tentare ipsique præscribere miracula ausit, Luc. XVI. 27.
30. dicentes: Præceptor velimus signum majus,
sublimius & quod foret de cælo, Marc. VIII. 11. Luc. XI. 16.
qualia describuntur. Joh. VI. 31. Jos. X. 13. Jes. XXXVIII. 8.
ex te videre. * Signa petere curiosè, præsertim in tantâ E-
vangelij luce haud licet. Luc. XXIII. 8. Joh. IV. 48. 1. Cor. I.
22. vid. Balduin, in Zach. VI. p. m. 1504.

XXXIX.

Qui respondens ait illis: Generatio prava &
adultera à fide Abraham degenerans Jes. LVII. 3. Matth. XVI.
4. quærit non in fidei confirmationem sed ex incredulitate si-
gnum, non dabitur ei è cælo nisi è profundo, resuscita-
tio mea, quam præfiguravit signum Ionæ qui ex ceto rever-
sus Nivitis annuntiavit exitium. * Contumaces veritatis hostes
tum realem merentur castigationem, tum verbalem, Jes. I. 10.
20. Act. VII. 51.

XL.

Quemadmodum enim Jonas signum vivus fuit
Ninivitis in ventre ceti. Uti quidem Jonas suo discrimine
redemit omnes, cap. I. 15. sic morte suâ quoque Christus, Ioh.
XI. 50. uti etiam cetus Ionam reddere fuit jussus, cap. II. 11. sic
nec Christus detineri à morte potuit. Act. II. 24. comparationis
gamen tertium in solâ constituitur morâ: tres dies & tres
noctes ultra tertium hoc comparatio extendenda non est, ita erit
Filius hominis sic Christus in triduo mortis quoque verus
homo

homo audivit atque fuit, conf. Ebr. V. 6. vid. Danhau. Hodof. p. 629.
 Dissp. Lukemanni, ac utriusque Meisneri. in corde cor notat
 non semper centrum seu intimum ab extremis æqualiter distans,
 sed ut ad sinistram dependet ac declinat, sic metaphoricè signi-
 ficat, quicquid extremis alicujus rei circumcluditur, Ion. II. 4.
 ut Tyrus non procul à terrâ distans Ezech. XXVII. v. 3. dicitur
 tamen fuisse in corde maris. 4. 25. XXX. 19. quòd aquis undi-
 quaque fuit circumdata terræ quæ nec limbum notat nec in-
 fernum, inibi enim per triduum divertisse Christum quis dicat
 Frustra excipit Bellarm. lib. IV. cap. 12. de Animâ Christi: Si-
 cut Jonas fuit vivus in ventre ceti, ita aliquid vivum debuit
 esse in corde terræ at in sepulchro fuit corpus mortuum, non igitur
 cor terræ est sepulchrum sed infernus sepulchro inferior, f. m.
 448. Pariter enim colligas, si ultra tertium comparationem ex-
 tendere liceret: Sicut Jonas fuit vivus in ventre ceti & amictus
 & ob propriam culpam, sic Christus quoque tum corpore tum
 animâ in inferno fuit animatus, vestitus & ob culpam propri-
 am, tres dies & tres noctes hæ non in oppositione ad se invicem
 sed in complicatione ut partes ponuntur, triaque *τρεῖς ἡμέραι* synecdo-
 chicè significant, spatium scilicet vix 35. horarum, quod intercessit ve-
 sperem diei veneris seu sepulturæ Christi inter, & summum mane diei
 dominici seu Resurrectionis, Hof. VI. 2. 1. Cor. XV. 4. sic tres dies
 & tres noctes sæpe ponuntur synecdochicè, ubi integra nox decit. 1.
 Sam. XXX. 12. Coll. 13. Esth. IV. 16. coll. V. 1. Luc. II. v. 37.
 Quid? ante terminum promissione definitum rem promissam præ-
 stare laudandæ est bonitatis, non vanitatis accusandæ. vid. Lang.
 de Feria Passionis Christi p. 48. & Dissp. Mæbii p. 102.

XLI.

Homines Ninivæ dudum in cineres redacti surgent
 in judicio cum illa gente Iudæorum induratâ signorumque
 cupidâ, en argumentum resurrectionis universalis, quâpi non ante
 sed eodem tempore cum impiis reviviscant, conf. 1. Thess. IV, 16.

& condemnabunt eam adeò contumaciter impœnitentem, quod resipuerunt ad præconium Ionæ hominis peregrini nulloque signo clari, & ecce plusquam Ionas qui quidem minas prædicavit sed non solas 2. Reg. XIV. 25. hîc Antitypus ac Propheta ille Magnus; * quo major est gratia, quæ contemnitur, eo gravior ira erit ac condemnatio Ez III. 6. 7. XVI. 5. Rom. II. 27.

XLII.

Regina austri 1. Reg. X. 1. surget cum gente ista alias ad iunera ejusmodi sacra soli inter Judæos masculi tenebantur. Ex. XXIII. 17. & condemnabit eam, quinimò & peregrinantes in Papatu ad loca Sanctorum, & illos qui in Ecclesiâ quoque nostrâ stertentes conventus negligunt sacros Eb. X. 25. quod venit à terminis terræ Salomo cœlestis & ex longinquo est adeundus, conf. 2. Par. XXXII. 3. 1. Jes. XLIII. 6. Math. II. 1. Marc. VIII. 3. Luc. II. 41. X. 24. Joh. XII. 22. Act. VIII. 27. auditum sapientiam Salomonis non tantùm in Physicis & politicis sed & sacris, 1. Reg. X. 9. conf. Prov. VIII. 35. XIV. 27. & ecce hic plusquam Salomo Sapiencia quippe Hypostatica Prov. VIII. 12. Col. II. 3. filiusque non Davidis tantùm sed ipsius Dei. Matth. XXII. 43. vid. Danhan. Lac. Catech. V. p. 1209.

XLIII.

Cum autem Spiritus immundus qui rebus delectatur immundis Matth. VIII. 31. exierit verè ab homine corporaliter obfesso perambulat loca fluentis rore gratiæ cœlestis egentia atque arentia ac deserta. Solitudo est plena periculi Coh. IV. 10. Ies XIII. 21. quærens requiem & non invenit eam Apollyon nullibi cessat, Ap IX. 11. XII. 12. peripateticus indefessus Iob. I. 7.

XLIV.

Cum dicit: Revertar in domum meam unde
exivi

exivi, Tanta est diaboli arrogantia ut hominem domum jactet suam, ex eaque se vi fuisse ejectum ꝯ. XXI. dissimulet, tantum exiisse dicens. conf. Iob. XLI. 24. Matth. IV. 9. & reversus invenit vacantem sibi versam & ornatam vanâ præsumptione, fastu pharisaico operibusque hypocriticis, quæ omnia diabolum ceu ornamenta alliciunt. Tam facilis est fidelium relapsus. conf. Ezech. XVIII. 24. Matth. XIII. 21. Gal. V. 4. Eb. VI. 6. X. 26. v. Schmid pec. *Dis. d. Relapsu Erectorum.*

XLV.

Tunc abit & assumit secum VII. Spiritus non illos bonos Ap. I. 4. sed alios se nequiores quorum alii alios nequitia superant & ingressi habitant ibi uti in Maria Magdalena Luc. VIII. 2. 30. fiuntque ultima illius hominis pejora primis conf. Ioh. V. 14. 2. Petr. II. 20. 21. 22. sic etiam erit genti isti malæ Pharisaorum signum quærentium ꝯ. XXXIX. Nam diabolus quidem per verbum & sacramenta ab ipsis fuerat Pulsus, sed mox per socordiam denuò admissus unde usque in pejus, ex peccato quidem adversus filium hominis, in peccatum adversus Spiritum S. ruebant ꝯ. XXXI. * Summa itaque cura, sollicitudine ac vigilantia opus est, ne diabolus nos circumveniat. Eph. VI. 11. Phil. II. 12. 1. Petr. V. 8. *vid. Gomar. Opp. f. 66 67.*

XLVI.

Dum autem adhuc loqueretur turbæ, ecce Mater Maria & fratres non ex Maria virgine, uti visum Helvidio, quem refutavit Hieronymus T. III. f. 5. sed ex Maria Cleophæ i. e. confortini, Jacob minor, Jose, Iudas & Simon, Matth. XXVII. 56. Marc. XV. 40. ejus nam & cognati audiunt fratres Gen. XIII. 8. XXIX. v. 15. astiterunt foris, quærentes satis intempestivè Marc. III. v. 31. cum ipso loqui docentemque interpellare. * Nec sanctissima virgo sine omni fuit labe. conf. Luc. II. 44. 49. Ioh. II. v. 5.

XLIX.

Dixitque aliquis rem ei haud ingratam facturus, ecce Mater

Matertua & fratres tui foris stant, quarentes tecum loqui * loquendum est *ἐν αἰψῶς*. Prov. XV. 23. XXV. 11: fel. L. 4. Coh. III. 1. 7. Syr. XX. 1. XXII. 6. quandoque tamen in-standum est & *αἰψῶς*. 2. Tim. IV. 2. *conf. Adaz. II. Del Rio pag. 371. & Roa Singul. II. p. 49.*

XLVIII.

At ille respondens dixit indicanti sibi: **Quæ est Mater mea?** non negat Christus matrem, nedum se esse hominem, quod ex h. l. probare voluit Marcion, Matrem enim negare si intendisset, fecisset id & aliàs, præsertim, cum ipsi exprobraretur Mater, Matth. XIII. 55. & qui sunt fratres mei? ut propter hos & illam officium abrupti sacrum oporteat. Idem dicit Christus modernis Mariæ Sanctorumque Idolatris: *Quæ est Mater mea? & qui sunt fratres mei?*

XLIX.

Et protendens manum suam in discipulos seu auditores suos dixit: **Ecce mater mea** Gal. IV. 19. *conf. Ap. XII. 5. & fratres mei* In Christi familiâ nulla carnis est prærogativa. Luc. XIV. 26. XI. 27. 28. Rom. IX. 7. 2. Cor. V. 16. Gal. III. 28. Act. X. 35.

L.

Quisquis enim fecerit voluntatem Patris mei in coelis, quæ est ut credamus, Joh. VI. 40. XI. 21. 23. XV. 14. ille meus frater & soror & mater est. Propinquitas illa & unio Christi mystica summa Nobilitas est. Psalm. XXII. 23. Cant. VIII. 1. Joh. XX. 17. Rom. VIII. 17. Eph. I. 5. Ebr. II. 11. Hinc etiam Augustinus: *Beatior Maria percipiendo fidem Christi, quam concipiendo carnem Christi; d. S. virginis: c. 1. & mox cap. II. Materna propinquitas nihil Maria profuisset, nisi felicius Christum corde quam carne gestasset. Tom. VI. fol. m. 812.*

T A N T U M